

Lectures (9): La geografia radical francesa

Lectures de Yves Lacoste:

- Investigación sobre el bombardeo de los diques del río Rojo (vietnam, verano de 1972). Método de análisis y reflexiones de conjunto**
- La geografia un arma para la guerra**

Yves Lacoste intenta posar de manifest una de les ocupacions de la geografia segurament més oblidades per gran part dels geògrafs, la guerra.

La geografia és una de les eines que utilitza el poder tant polític (estat), com econòmic (empreses multinacionals) pel controlar el territori i tots aquells que l'habiten.

En l'aspecte referent al control, aquest es realitza amb l'estructuració del l'espai en províncies, comarques i districtes entre d'altres figures. Pel que fa a les grans corporacions econòmiques utilitzen aquesta ciència per a la localització de les seves inversions. I finalment, és usada pels militars per a decidir les tàctiques i les estratègies sobretot amb l'ajuda dels mapes.

Aquesta intervenció de la geografia no es limita només al desplaçament de tropes i armament sobre el territori, sinó que intervé en la preparació de la guerra, la decisió de l'emplaçament dels punts militars, la construcció de línies de defensa i l'organització de les vies de circulació.

La guerra del Vietnam és un clar exemple de la utilització de la geografia per la guerra, i segons Lacoste per primera vegada s'han utilitzat uns mètodes de destrucció i de modificació del medi geogràfic, tant en els seus aspectes físics com humans, per suprimir les condicions geogràfiques indispensables per la vida de varies desenes de milions homes

En la investigació realitzada per aquest geògraf sobre els bombardeigs de diques al Vietnam, posa de manifest l'estratègia geogràfica que s'utilitza. Intenta provar que existia una estratègia planificada en els bombardeigs de diques per part dels EEUU durant la guerra, i que es van dur a terme sobretot durant l'any 1972.

Vietnam del Nord és un país amb una xarxa de diques que sobrepassen de 5 a 10 metres l'altura del terreny del voltant, utilitzats per controlar la força dels rius en èpoques de pluges i permetre la vida i el conreu en les planes.

Malgrat que aquesta situació afectava tot el país, les bombes van fer impacte bàsicament a les regions de l'est, ja que aquestes presenten una estructura particular. Si a les regions de l'oest els rius han creat grans cordons al·luvials que han estat el lloc on s'han realitzat les construccions ja que queden per sobre el nivell del riu, no succeeix el mateix a l'est, on els rius no transporten tants sediments i no s'han creat cordons, així la majoria dels pobles es troben en terrenys submergibles en cas de desbordament.

A més d'atacar la zona oriental més fràgil, els punts d'atac corresponen en la majoria dels casos a la zona còncava dels meandres, on els diques pateixen una forta pressió durant les crescudes i/o a llocs on les reparacions són molt difícils perquè tenen un mal accés o perquè el terreny no és el propici en la seva composició o estat (terrenys pantanosos) per a la reconstrucció.

També en un anàlisi a major escala Lacoste va poder apreciar que les bombes eren llançades a uns certs metres dels diques, amb l'objectiu de produir fractures i fissures que posen en perill l'obra.

Així com l'impacte directe al dic s'hagués pogut arreglar amb certa facilitat, l'existència de fissures de difícil detecció feia difícil o impossible aquesta tasca.

Finalment, gràcies a que l'any 1972 no es van produir grans pluges els dics es van mantenir intactes i hi va haver temps per a la reconstrucció.

Amb aquest estudi Lacoste demostra la importància de la geografia en la guerra i qüestiona l'oblit de la geografia acadèmica, que en la seva opinió ha estat una forma d'amagar la realitat i deixar aquesta faceta de d'estratègia geogràfica per als poders polítics i econòmics.

Valoració:

En la meua opinió Yves Lacoste demostra amb aquests estudis la importància de la geografia com a eina de poder i posa en dubte de que aquesta es redueixi a la seva forma acadèmica.

De fet, demostra que la geografia pot canviar el món o que té cert poder per a poder fer.

Preguntes:

Creieu que aquest paper de la geografia ha estat camuflat expressament?

Que podem fer els geògrafs per lluitar contra la situació que exposa Lacoste dels bombardeigs al Vietnam i/o una utilització d'aquesta com a forma de guerra?